

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അരൺധകാണഡേ

॥ ഷട്ഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഷട്ഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||

ലക്ഷ്മണേന ശ്രീരാമസ്യ പ്രബോധനം

തം തഥാ ശോകസന്തപ്തം
വിലപന്തമനാഥവത് |
മോഹേന മഹതാ യുക്തം
പരിദ്യുനമചേതസം ||3.66.1 ||

തതഃ സൗമിത്രിരാശ്വാസ്യ
മുഹൂർത്താദിവ ലക്ഷ്മണഃ |
രാമം സംബോധയാമാസ
ചരണൗ ചാഭിപീഡയൻ ||3.66.2 ||

മഹതാ തപസാ ചാപി
മഹതാ ചാപി കർമണാ |
രാജ്ഞാ ദശരഥേനാസീ -
ൽലബ്ധ്യാമൃതമിവാമരൈഃ ||3.66.3 ||

തവ ചൈവ ഗുണൈർബദ്ധ -
സ്ത്വദ്വിധോഗാൻമഹീപതിഃ |
രാജാ ദേവത്വമാപന്നോ
ഭരതസ്യ യഥാ ശ്രുതം ||3.66.4 ||

യദി ദുഃഖമിദം പ്രാപ്തം
 കാകുത്ഥ്വ ന സഹിഷ്യസേ |
 പ്രാകൃതശ്ചാൽപസത്യശ്ച
 ഇതരഃ കഃ സഹിഷ്യതി || 3.66.5 ||

ആശ്വസിഹി നരശ്രേഷ്ഠ
 പ്രാണിനഃ കന്യ നാപദഃ |
 സംസ്തുശന്ത്യഗ്നിവദ് രാജൻ
 ക്ഷണേന വ്യപയാന്തി ച || 3.66.6 ||

ദുഃഖിതോ ഹി ദവാൻ ലോകാം -
 സ്തേജസാ യദി ധക്ഷ്യതേ |
 ആർതാഃ പ്രജാ നരവ്യാഘ്ര
 ക്വ നു യാസ്യന്തി നിർവൃതിം || 3.66.7 ||

ലോകസ്വഭാവ ഏവൈഷ
 യയാതിർനഹുഷാത്മജഃ |
 ഗതഃ ശക്രേണ സാലോക്യ -
 മനയസ്തം സമസ്തുശത് || 3.66.8 ||

മഹർഷിർയോ വസിഷ്ഠസ്തു
 യഃ പിതൂർനഃ പുരോഹിതഃ |
 അഹ്നാ പുത്രശതം ജ്ജേണ
 തമൈവാസ്യ പുനർഹതം || 3.66.9 ||

യാ ചേയം ജഗതോ മാതാ
 സർവലോകനമസ്തുതാ |
 അസ്യാശ്ച ചലനം ദുഃമേ -
 റ്ർദ്ദൃശ്യതേ കോസലേശ്വര || 3.66.10 ||

യൗ ധർമൗ ജഗതോ നേത്രൗ
 യത്ര സർവം പ്രതിഷ്ഠിതം |
 ആദിത്യചന്ദ്രൗ ഗ്രഹണ -
 മദ്യുപേതൗ മഹാബലൗ ||3.66.11 ||

സുമഹാന്ത്യപി ഭൂതാനി
 ദേവാശ്ച പുരുഷർഷഭ |
 ന ദൈവസ്യ പ്രമുഞ്ചന്തി
 സർവഭൂതാനി ദേഹിനഃ ||3.66.12 ||

ശക്രാദിഷ്വപി ദേവേഷു
 വർതമാനൗ നയാനയൗ |
 ശ്രൂയേതേ നരശാർദൂല
 ന ത്വം ശോചിതുമർഹസി ||3.66.13 ||

മൃതായാമപി വൈദേഹ്യാം
 നഷ്ടായാമപി രാഘവ |
 ശോചിതും നാർഹസേ വീര
 യഥാൻയഃ പ്രാകൃതസ്തഥാ ||3.66.14 ||

ത്വദ്വിധാ നഹി ശോചന്തി
 സതതം സർവദർശനാഃ |
 സുമഹത്ത്വപി കൃഷ്ടേഷു
 രാമാനിർവിണ്ണദർശനാഃ ||3.66.15 ||

തത്ത്വതോ ഹി നരശ്രേഷ്ഠ
 ബുദ്ധ്യാ സമനുചിന്തയ |
 ബുദ്ധ്യാ യുക്താ മഹാപ്രാജ്ഞാ
 വിജ്ഞാനന്തി ശുഭാശുഭേ ||3.66.16 ||

അദ്യുഷ്ടഗുണദോഷാണാ -
 മധ്രുവാണാം തു കർമണാം |
 നാന്തരേണ ക്രിയാം തേഷാം
 ഫലമിഷ്ടം ച വർത്തതേ ||3.66.17 ||

മാമേവം ഹി പുരാ വീര
 ത്വമേവ ബഹുശോക്തവാൻ |
 അനുശിഷ്യാദ്ധി കോ നു ത്യാ -
 മപി സാക്ഷാദ് ബൃഹസ്സതിഃ ||3.66.18 ||

ബുദ്ധിശ്ച തേ മഹാപ്രാജ്ഞ
 ദേവൈരപി ദുരൻവയാ |
 ശോകേനാഭിപ്രസുപ്തം തേ
 ഇത്താനം സംബോധയാമ്യഹം ||3.66.19 ||

ദിവ്യം ച മാനുഷം ചൈവ -
 മാത്മനശ്ച പരാക്രമം |
 ഇക്ഷ്യാകുവൃഷഭാവേഷ്യ
 യതസ്വ ദ്വിഷതാം വധേ ||3.66.20 ||

കിം തേ സർവവിനാശേന
 കൃതേന പുരുഷർഷഭ |
 തമേവ തു രിപും പാപം
 വിജ്ഞായോദ്ധർതുമർഹസി ||3.66.21 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അരൺയകാണ്ഡേ ഷട്ഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||